

Macronen bolborategia

JUAN MARI ARREGI

Jaka Horien mobilizazio soziala Frantziako Estatu osoan zabaldu da, baita Ipar Euskal Herrian ere, eta Macronen gidaturiko gobernuaren politika hankaz gora ari da jartzen. Baina orain, arriskua dago herri sektore horiek mahairatu duten sakoneko problemari soilik errepresioz erantzuteko. Jaka Horien matxinada azaroan lehertu zen. Protesta hasiera batean erregaien prezioaren igoeraren kontra zen, baina laster bildu zituen beste aldarrikapen batzuk: erosteko ahalmena hobetzea, zergak gutxitzea, Macronen dimisioa, sistema aldatzea... Frantziako presidentek “nazio eztabaida handia” deitu zuen gauzak lasaitu nahian. Baina eztabaida amaitu eta biharamunean, martxoaren 16an, 10.000 jaka horidun Parisen manifestatu ziren eta “komertzioak, kioskoak eta erakuslehoak hausteko ekintza biolentoak” gertatu ziren.

“Talde biolento” horiek aitzakia hartuta, Macronen erantzuna izan da toki garrantzitsuetan manifestazioak debekatzea, hala nola Parisko Eliseo Zelaian, Bordeleko Pey-Berland enparantzan eta Okzitaniako Tolosako Kapitolio plazan. Macronen arabera ekintza “kriminalak” dira eta gobernuak “indartsua” izan behar du horien aurrean. Kalearen jabe sentitzen du bere burua, eta errepresioaren bidea hautatu du matxinada sozialaren eragin globala eragozteko.

Gobernuko edozein presidentek bezala, Macronen ondo daki gatazka soziala konponduko dela aldarrikapenak asetzeko elkarrizketaren bidez. Kalearen jabe egitea, mobilizazioak gune nagusietatik at bidaltzea eta matxinadaren fokua jartzea “talde biolento” horiengan soluzioak atzeratuz, egoera larritu eta bolborategi bilakatzea da. Errepresioa ez da bidea. ●

Manuel Estomba parkea, falta (ez) zena

URKO APAOLAZA AVILA

Irunen Manuel Estomba apaizaren izena daraman parke bat dagoela ohartarazi zuen ARGIAK duela aste pare bat. Derioko seminarioan zuzendari espiritual zela, adingabeei sexu-abusuak egin zizkien, orriotan (2.635 zk.) argitara emandako lekukoaren arabera. Bere bulegoan zakila aterarazi eta ukituak egiten zizkien ikasleei, “higiene genitala” aipatuz.

Estombak euskarazko hainbat liburu idatzi zituen eta euskal literatur aldizkarietan kolaboratu zuen. Gainera, Hego Amerikan misiolari ere ibili zen –ez dakigu bere kabuz joan zen edo bidali egin zuten Derioko gehiegikeriak estaltzeko-. Seguruenik curriculum hori kontuan edukita jarri zioten sorterrian bere izena parke bati 1985ean, baita Ekuadorreko Machala hirian kale bati ere.

ARGIAK kasua azaleratu ostean, Bilboko Gotzaindegiak aitortu du barne ikerketa baten bidez hiru apaiz abusatzaile identifikatu zituela iaz –denak hilak– eta publikoki adierazi behar izan du Estomba zela horietako bat. Hala, Irungo EH Bilduk parkeari izena aldatzeko eskatu du, “sexu-gehiagikeriak jasan zituztenengatik”. Bistan da eman beharreko pausoa dela, eta lehenbailehen.

Afera honek beste behin agerian utzi du kale-izendegia ez dela inondik inora kontu aseptiko eta iragazgaitza. Lehen idazle miretsia zena orain apaiz pederasta izan daiteke, lehen itsas adelantatu zena orain genozida. Etengabe begiratu beharrekoa da, errebisionismo hutsean erori gabe, baina izen batekin inoren eskubideak eta duintasuna zapaltzen ez dituela zainduz.

Izen batzuk edo besteak jarriz irakurketa historiko bat egiten ari baikara. Zenbat pertsonaia laudatzen ditugu izenagatik eta ez egin zutenagatik? Bereizketa sozial bat ere egiten dugu plakaz plaka, kalez kale. Zer pentsatu behar dute Irungo haurrek, euren herriko kaleetan emakumezkoen izenik apenas dagoela ikusita?

Askok dira falta direnak. Badaudenak, aldiz, borroka askoren ondoren jarri dituzte, aste honetako Larrun-en dakarkigun Gladys Del Estal donostiarrarena kasu. Egia auzoko Gladys Enea parkea ofizial egin beharrean pasabide bati eman diote ekintzaile ekologistaren izena. Baina hori apenas ezagutzen du inork, are gutxiago Tuteran, hil zuten hirian kale bat duenik ere. “Existitzen da, baina ez da existitzen”, esan digu Karlos Irujo antropologoak; Google Mapsek berak ere ez du ezagutzen eta beste izen bat erakusten digu harenaren orde. ●